

Anna Muzyczuk, Jerzy Ginalski

Brzezowa, gm. Nowy Żmigród, woj.
krośnieńskie, st. 1

Informator Archeologiczny : badania 22, 91-92

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

posłupowych oraz palenisko. Materiał ruchomy w postaci ułamków ceramiki datowany jest wstępnie na VII - XIII/XIV w.

Zę względu na sondażowy zakres prac sprecyzowanie charakteru stanowiska jak i powiązanie najstarszej ceramiki z konkretnymi obiektami nastręcza duże trudności.

Konieczne są dalsze wielopłaszczyznowe badania w latach następnych.

**Bogusławice, gm. Wolbórz,
woj. piotrkowskie,
st. 7**

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi

Badaniami kierowała dr Aldona Chmielowska. Finansował WKZ w Piotrkowie Trybunalskim. Pierwszy sezon badań. Osada z XI - XIII w.

Stanowisko odkryte zostało w kwietniu 1986 r. podczas badań powierzchniowych w ramach AZP. Położone jest na krawędzi wysoczyzny, językowato wrzynające się w lewobrzeżną dolinę Wolbórki, w odległości około 200 m na północny zachód od cmentarza, i o,5 km na północ od Wolborza. Od strony południowej wysoczyzna ograniczona jest dolną rzeką, a od strony zachodniej wąsim obniżeniem stanowiącym ślad płynącego tamtędy niewielkiego strumyka - dopływu Wolbórki. Różnica poziomów - doliny rzeki a kulminacją wysoczyzny w tym rejonie przekracza 10 m. Obszar na którym znajduje się stanowisko jest własnością Państwowego Stada Ogierów w Bogusławicach.

W miejscu największego występowania ułamków ceramiki, na powierzchni pola, wykonano odwierty świdrem geologicznym do głębokości ok. 70 cm. Zlokalizowano w ten sposób 4 jamy osadnicze oraz ustalono poziom zalegania warstwy kulturowej. Złożono wykop 20 x 20 m; na tej przestrzeni odkryto 9 jam osadniczych, w których wypełnisku znaleziono liczne ułamki naczyń glinianych z XI-XIII w., żuźle żelazne, fragmenty przedmiotów żelaznych, przęśliki gliniane, grudki polepy. Zarówno w jamach, jak i w warstwie kulturowej występowały węgielki drzewne.

W jamie nr 1, na głębokości około 70 cm od powierzchni, znaleziono krzyżyk z brązu z postacią Ukrzyżowanego.

Materiały przechowywane są w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi.

Badania będą kontynuowane.

Brąnsk, woj. białostockie, st. 22 - patrz epoka brązu.

Brzeście, gm. Sławno, woj. śląskie, st. 13 - patrz okres halstański.

**Brzezowa,
gm. Nowy Żmigród,
woj. krośnieńskie,
st. 1**

Muzeum Okręgowe w Krośnie

Badania prowadzili: mgr Anna Muzyczuk i mgr Jerzy Ginalski. Finansował WKZ w Krośnie. Trzeci sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne (VIII - IX w.).

Badania były kontynuacją wykopalisk prowadzonych w 1987 roku. Celem tegorocznych prac było rozpoznanie śladów osadnictwa na majdanie oraz sposobu konstrukcji wału wewnętrznego w partiach wschodniej grodziska. Otwarto 8 wykopów w części północno-wschodniej majdanu o łącznej powierzchni 189 m², a także poszerzono wykop 1/86, który objął część nasypu wału wewnętrznego i strefy przywałowej od strony majdanu (42,5 m²).

Stratygrafia pionowa wykopów na majdanie przedstawiała się następująco: pod warstwą humusu (20-30 cm) zaobserwowano miejscami nikiłe ślady warstwy kulturowej zalegającej bezpośrednio na calcu - żółtej glinie z dużą ilością kamieni płaskowców. Odsłonięto 4 obiekty (w tym 2 częściowo) oraz 32 dołki posłupowe. W obiektach 3 i 4 o wymiarach 4,6 x 3 m i 6,4 x 4,2 m zagłębionych około 20-25 cm, znaleziono niewielką ilość skorup prahistorycznych i wczesnośredniowiecznych, żelazny haczyk do wędki (?), fragment kamienia żarnowego; w ciemnoszarych wypełniskach stwierdzono ponadto występowanie przepalonych kamieni, polepy, węgiel drzewnych - być może resztek urządzeń ogrzewczych. Były to pozostałości budynków naziemnych, prawdopodobnie o charakterze mieszkalnym. Po wyeksplorowaniu obiektu 4 natrafiono na 10 dołków posłupowych tworzących dwa rzędy, związanych jak się wydaje z wcześniejszym osadnictwem.

Układ warstw nasypu wału wewnętrznego nie różnił się zasadniczo od układu wcześniejszych przedanych odcinków. W nasypie ziemnym odsłonięto dwa pokłady belck ułożonych poprzecznie w stosunku do biegu wału. Od strony majdanu ograniczały go pionowo wbijane słupy z przebiegającą między nimi plecionką. W warstwach pod podstawą wału i w strefie przywałowej odkryto kilkadziesiąt drobnych fragmentów naczyń, fragmenty przedmiotu żelaznego

i kamienia żarnowego (?). Również tutaj, poniżej podstawy wału, odsłonięto 8 dołków postępowych nie związanych jednak z konstrukcją umocnień. Były to zapewne ślady osadnictwa z późnego okresu wpływów rzymskich, na co wskazywałyby występujące na majdanie i międzywału materiały ceramiczne nawiązujące do Inwentarza kultury przeworskiej.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Okręgowym w Krośnie.

Nie przewiduje się kontynuacji badań.

**Bytom Odrzański,
woj. zielonogórskie,
st. 1**

**Polska Akademia Nauk Instytut Hi-
storii Kultury Materialnej Zakład Ar-
cheologii Nadodrza we Wrocławiu**

Badania prowadzili dr Sławomir Możdżoch i mgr Lidia Nowacka przy konsultacji prof. dr hab. Lecha Leciejewicza. Finansował KZA w Zielonej Górze. Płaty sezon badań. Gród i osada wczesnośredniowieczna (X/XI - XII/XIII w.).

Kontynuowano badania poszerzając nadal wykop IX, przylegający od wschodu do wzniesienia, na którym jest położona osada. Złożono kolejne, niewielkie wykopy na północny-wschód od wykopu IX (wykopy XII i XVI), w miejscu, gdzie występuje wyniesienie terenu mogące kryć resztki dawnych umocnień. Złożono również wykopy: XIII, XIV i XV na odległym o około 150 metrów wzniesieniu.

Wykopy XIII, XIV i XV pozwoliły stwierdzić brak jakichkolwiek śladów umocnień na wspomnianym wzniesieniu, natomiast przyniosły nowe dane wskazujące na funkcjonowanie w tamtym rejonie budowli murowanej, najprawdopodobniej w okresie średniowiecza. Interesujące jest również odkrycie tam wysypisko kości zwierzęcych.

Wykop XVI oraz część "I" wykopu IX odsłoniły układ dwóch równoległych rzędów słupów, stanowiący pozostałość dawnych umocnień. Trzon wału stanowiła konstrukcja między dwiema ścianami słupowymi mająca szerokość około 2,5 - 3,5 m. Widoczne są ślady pożaru wzniesionego od strony wnętrza grodu.

Wykop IX składał się z licznych niewielkich wykopów, które wobec utrudnionych warunków obserwacji warstw kulturowych w poziomie miały na celu dostarczenie jak największej ilości profili pionowych. Wykopy IXb,c,d,j,k,l objęły swym zasięgiem obiekt nr 137 zagłębiony na około 0,5-1 m, stanowiący najprawdopodobniej pozostałość dawnej budowli (wieży?). W tym obiekcie i jego pobliżu odkryto 7 monet z XI w., w tym 5 w 1988 r. Prócz nich badania dostarczyły także licznych zabytków, w tym: 11359 fr. ceramiki z XI-XII w., 30 fr. ceramiki średniowiecznej, 3 ceramiki pradziejowej, 3752 kości zwierzęcych, 832 ułamki polepy, 199 kawałków żużla żelaznego, fragment żelaznego sztyletu, ostrogę z kółkiem gwiaździstym, 2 przecinaki, przebijak, część podkowy, 5 osłetek kamiennych, fragment kamienia żarnowego, kamień szlifierski, dwa przęśliki z różowego lupku, kilkanaście zabytków związanych z obróbką rogu, w tym także półfabrykaty. Odkryto również brytki i fragmenty przedmiotów z brązu oraz 1 zdobiony pierścionek z tego metalu. Znaleziono także liczne przedmioty z kości, w tym 2 szydła, przekłuwacz, łyżwę, aerofon oraz kolejny, po dwóch znaleziskach ubiegłorocznych, pionek do gry (stempelek?).

Materiał zabytkowy jest przechowywany w Zakładzie Archeologii Nadodrza IIKIM PAN we Wrocławiu.

Badania planowane na rok przyszły będą miały na celu określenie dalszego przebiegu umocnień grodowych, wyjaśnienie sposobu użytkowania sąsiadującego z grodem wzgórze (tu m. in. dalsze poszukiwania pozostałości murowanej budowli) oraz określenie funkcji obiektu 137.

|| Cerklewnik, gm. Dobre Miasto, woj. olsztyńskie, st. 5 - patrz epoka brązu.

**Czerwona Wieś,
gm. Krzywiń,
woj. leszczyńskie,
st. 1**

**Wojewódzki Ośrodek Archeologiczno
-Konserwatorski w Lesznie**

Badania prowadził mgr Jacek Nowakowski. Finansował Wojewódzki Zarząd Inwestycji Rolniczych w Lesznie. Pierwszy sezon badań. Osada z okresu wczesnego średniowiecza.

Stanowisko położone jest na zachodnim brzegu Kanalu Obry, na wyróżniającym się w terenie niewielkim płaszczynie wyniesieniu, ok. 500 m na zachód od Krzywiń. Przed przystąpieniem do prac wykopaliskowych przeprowadzono szczegółową inwentaryzację stanowiska oraz wykonano planigrafę osady na podstawie rozrzutu materiałów. Na jej podstawie wydzielono 3 wyraźnie rysujące się skupiska ceramiki. Wykop badawczy zlokalizowano w miejscu,